

УДК 340.111.5

Павло Олександрович ЯКОВЛЕВ,

кандидат юридичних наук

(юридичний факультет Харківського

національного університету імені В. Н. Каразіна)

ГРОМАДСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ ЯК СУБ'ЄКТИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН

Інформаційні відносини являють собою складне явище соціальної дійсності, яке формується у процесі збору, опрацювання, аналізу, використання, розповсюдження, захисту інформації суб'єктами суспільних відносин. Об'єктом інформаційних відносин є документована або публічно оголошувана інформація про події та явища в галузі політики, економіки, культури, охорони здоров'я, а також у соціальній, екологічній, міжнародній та інших сферах. Всі громадяни України, юридичні особи і державні органи мають право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення та зберігання відомостей, необхідних для реалізації ними своїх прав, свобод і законних інтересів, виконання завдань і функцій. Коло суб'єктів інформаційних відносин є широким і представлене фізичними і юридичними особами, органами державної влади, місцевого самоврядування та їх посадовими особами, громадськими об'єднаннями.

Громадські об'єднання у відповідності до закону України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 № 4572-VI представляють собою добровільні об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів. Громадські об'єднання за організаційно-правовою формою утворюються як громадська організація або громадська спілка. В свою чергу, громадська організація – це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи, а громадська спілка може засновуватися юридичними особами приватного права, а членами (учасниками) можуть бути юридичні особи приватного права та фізичні особи. Громадські об'єднання діють у формі політичних партій, релігійних організацій, непідприємницьких товариств, що утворюються актами органів державної влади, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, асоціацій органів місцевого самоврядування та їх добровільних об'єднань, саморегулюючих

організацій, організацій, які здійснюють професійне самоврядування, непідприємницьких товариств (які не є громадськими об'єднаннями), утворених на підставі інших законів, неурядових організацій інших держав.

Для здійснення своєї мети (цілей) громадське об'єднання об'єктивно стає учасником інформаційних відносин у суспільстві. Разом із тим, діюче законодавство надає право громадським об'єднанням низку правомочностей саме як учасника інформаційних відносин. Зокрема:

- вільно поширювати інформацію про свою діяльність, пропагувати свою мету (цілі);

- звертатися у порядку, визначеному законом, до органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб з пропозиціями (зауваженнями), заявами (клопотаннями), скаргами;

- одержувати у порядку, визначеному законом, публічну інформацію, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації;

- брати участь у порядку, визначеному законодавством, у розробленні проектів нормативно-правових актів, що видаються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування і збирати відповідну інформацію для цього;

- брати участь у порядку, визначеному законодавством, у роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, що утворюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування для проведення консультацій з громадськими об'єднаннями та підготовки рекомендацій з питань, що стосуються сфери їхньої діяльності.

Наведені вище правомочності дозволяють громадським об'єднанням бути повноцінним суб'єктом інформаційної діяльності. Держава зобов'язана постійно дбати про своєчасне створення, належне функціонування і розвиток інформаційних систем, мереж, банків і баз даних у всіх напрямках інформаційної діяльності. Держава гарантує свободу інформаційної діяльності громадським об'єднанням з урахуванням обов'язковості дотримання основ інформаційної безпеки України.

Одержано 12.10.2017

